

GYŰJTŐ: KNÉZY IMRE

GYŰJTÉS IDEJE: 1973.

TART.: LEKTORI VELEMÉNY: LANTOSMÉ IMRE

TÁRIA: ADATOK SZENNA NÉPI ÉPÍTÉSÉHEZ
C. DOLGOZATHOZ

---

2 lap

FÖLDRAJZI MUTATÓ: SZENNA

STRAKTURATÓ: XXXIII.

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

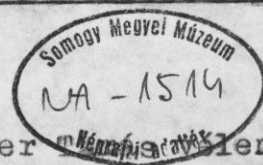

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKOMIS

ATVEVETVE AZ EGYS. LTK. 2234-es TÉTELE ALÓL.

Lektorai vélemény Lantosné, Imre Mária: Adatok Szenna népi építkezéséhez c. dolgozatának javított változatához.

A szerző dolgozatának javításánál felhasználta Hófer ~~népíró~~ eleményezését és javaslatainkat. Ez főképp a történeti rész rövidítésében, stiláris javításokban és a munka végén közölt épületrepertóriumban nyilvánult meg, valamint az ábrák és felmérések módosításában.

Korábban is javasoltuk az épületfelmérésekkel kapcsolatban, hogy vegye figyelembe azt a szempontot, hogy nagycsaládi munkaszervezetben élőknek vagy kiscsaládnak épület-e eredetileg a lakóház, a gazdasági épületek módosabb vagy szegényebb családnak készültek-e. Mind az épületek technikájában /pl. az 1860 után módosabb családoknak már egyre kevésbé készültek sövényfalu házak, hanem inkább tömés-házak/, méreteiben /nagyobb gazdának több állata van, tehát az istálló mérete is nagyobb lehet, vagy a pajta nem egyfiókos, hanem két-fiókos, nagycsaládi szervezetben élőknek feltehetőleg a szobája, konyhája is nagyobb méretű, mint a szegényebb kiscsaládoké/ is eltérést okozhat, ugyanigy beosztásában is a társadalmi különbség. Zóka Peti Lidia házával kapcsolatban említ családi adatokat, csak éppen arról nem beszél, hogy igen szegény családnak és kiscsaládi szervezetben élőknek épület ez a ház, ezért is olyan kicsinyek a méretei.

Nagyobb hiányosságnak egyedül e társadalmi vizsgálat elmaradását tartjuk. Egyéb tekintetben néhány helyen stiláris módosítást illetve kisebb tévedések javítását javasoljuk.

A 2. oldal 17-18. sora nem helytálló fogalmazás, mivel az osztott települési forma már a félszilaj tartással kapcsolatos és a késő-középkorból már vannak rá adatok, tehát nem 19. században lezajló változás. Helyette a következő mondatot javaslom: "A zselici községek osztott települése is, a félszilaj tartással kapcsolatos, s a régiebb szintet őrző erdei makkoltató sertéstartás is a belterjesedés jeleit mutatja, a fajtaváltás következtében is"

A 2. oldal 22-24. sorában elírás lehet, nem a szérüskertek, csak a szérük helyetkedtek el a pincék előtti térségen.

3. lap 3. sorában a szállás helyi kifejezés, ezt is alá kellene húzni. 7. lapon nem értünk egyet az aláhuzásokkal, mert ezek részben a tudomány szakkifejezései /szalagtelkes, soros, egyutcsás/, részben népi terminológiák /szürü, ollóskert/ - ezeket különféle módon kellene kiemelni. Javasolom, hogy csak a népi elnevezéseket emeljük ki kurzívval

a tudomány szakkifejezéseit nem, mivel ezek a leírás egyszerű részei.

7. lap 5-6 sor feltétlenül kijavítandó, mert a kemence végleges bekerülése a házba nem a 19. század közepén történt, hanem évszázadokkal előbb. Különben is más kérdés az egyosztatu ház kárt tüzelője majd a két helyiségű ház kemencéje, vagy kályhaféléje - időben. A szerző a téves megfogalmazásban Gönyey-Ébner Sándor tévedését vette alapul. Egyszerűen ki kellene hagyni ezt a mondatot.

11. lap 17. sor ollós megoldásról többször is beszél, de nem magyarázza meg világosan.

18. lap 22. sor diftongust az MTA legújabb népnyelvi lejegyzés kivánalma szerint így jelöljük: subla^utos.

25. lap 9-11. sorában tévedés, hogy a direkttermőket, köztük a nohát évszázadok óta termelték. Ezek kedvelése és általános elterjedése csak a 19. század végén történt. Hogy előbb sem volt jó boruk, az nem a szőlőfajtákon, hanem a helytelen kezelésen múlt.

33. lap 2. sor Funkció és esztétikum szavak helyett a hasznosság és szépség összhangjáról kellene beszélni. Az összefoglaló kissé elhamarkodott. Itt újra kellene hangsúlyozni, hogy a ma meglévő épületek a falurendezés utáni időszakban készültek, s ezek közül a legrégebbiek a régi, hagyományos építkezést követik, de a jelzett korszak gazdasági szintjét már nem ezek tükrözik, habár esztétikai normáik kiérleltebbek, mint az újabbaké, régebbi évszázadok felfogását tükrözik s egyben egykori nemzeti kulturánkból átmentettek néhány becses emléket.

Az ábrákat, felméréseket nem állt módomban megnézni.

Knézy Judit